

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/171/2017
Identifikačné číslo spisu: 5312204708
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5312204708.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ M. T., bývajúcej v H., 2/ V. Q. bývajúcej v A., 3/ V. V., bývajúcemu v H., 4a/ P. V. bývajúcej v H., V., 4b/ R. V. bývajúcej v H., 4c/ A. R., bývajúcej v D., 4d/ P. F., bývajúcej v W., žalobcovia 1/ až 4d/ zastúpení JUDr. Celestínom Stehurom, advokátom so sídlom v Čadci, Fraňa Kráľa č. 2080, proti žalovaným 1/ M. K. bývajúcemu v K. 2/ M. K., bývajúcej v K., 3/ Q. Q. bývajúcemu v K., 4/ M. Q., bývajúcej v K., žalovaní 1/ až 4/ zastúpení obchodnou spoločnosťou LALINSKÝ ADVOKÁT s.r.o., so sídlom v Žiline, Námestie Andreja Hlinku č. 1, IČO : 47 253 096, o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 8C 56/2012, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2017 sp.zn. 5 Co 340/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. októbra 2015 č.k. 8 C 56/2012-140 v spojení s opravným uznesením zo 4. marca 2016 č.k. 8 C 56/2012- 190 určil, že do dedičstva po neb. W. V., zomr. XX.XX.XXXX patrí 1 a do dedičstva po neb. P. V. zomr. XX.XX.XXXX . patrí 1 nehnuteľnosti C KN XXXX/X, TTP vo výmere XXX m², ktorá je vytvorená geometrickým plánom č. XX/XXXX vyhotoveným dňa 6. júna 2011 V. T. z nehnuteľnosti Z. - orná pôda vo výmere XX.XXX. m², ktorá je vedená na Správe katastra Čadca, obce K., na liste vlastníctva č. XXX. Rozhodol tak po zistení, že žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) O.s.p. na určení vlastníckeho práva k reálne vydeleným nehnuteľnostiam, pretože iným spôsobom nebolo možné zosúladiť stav právny so stavom skutočným. Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že v roku 1943 došlo medzi pozemno-knižnými spoluvlastníkmi k reálnej del'be, pričom do vlastníctva ich právnych predchodcov W. V. a P. V. pripadla nehnuteľnosť, ktorá je na geometrickom pláne č. 31/2001 zo dňa 6. júna 2011 vyhotovenom V. T. vedená ako parcela č. XXXX/X-TTP vo výmere 904 m². Reálne vydelené nehnuteľnosti užívali právni predchodcovia minimálne 70 rokov. Nikto

ich v užívaní nerušil, nerobil si nároky do sporných nehnuteľností. Títo pozemok v roku 1990 darovali svojej dcére M. T., ktorá si na ňom postavila chatku, na ktorú nemá stavebné povolenie, keďže nemá betónové základy, tiež parcelu oplotila stĺpkami zabetónovaným do zeme a pletivom. Pozemok užívala pokojne a nerušené. Žalovaní v konaní nerozporovali vlastníctvo k parcele č. XXXX/X. k časti, ktorá je oplotená, namietali vlastníctvo v časti, ktorá je za oplotením smerom do cesty. Keďže k delbe medzi pôvodnými pozemno-knižnými spoluvlastníkmi malo dôjsť v dávnej minulosti do roku 1950, bolo potrebné aplikovať na moment vzniku vlastníckeho práva Uhorské obyčajové právo platné do roku 1950 a zjednocujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR č. 911/32. Podľa názoru súdu základnou podmienkou bolo preukázať, či ku dňu rozhodnutia existuje spoluvlastnícky vzťah k parcele Z. alebo bol v dávnej minulosti zrušený a vyporiadaný reálnou delbou medzi pozemno-knižnými spoluvlastníkmi pôvodnej PKN parcely, teda či v dôsledku zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva spoluvlastníctvo zaniklo a existujú len reálne vydelené parcely, ku ktorým je možné určiť vlastnícke právo. Bolo potrebné ustáliť, či spoluvlastníci zapísaní na liste vlastníctva č. XXX k parcele Z. sú na liste vlastníctva zapísaní len formálne. Parcela Z. bola na liste vlastníctva č. XXX zapísaná na základe výsledkov ROEP-u a R I 12/1992 pokiaľ ide o žalovaných 1/ a 2/ omylom k výmere v 1 tejto parcely. Žalovaní 3/ a 4/ boli zapísaní na základe darovacej zmluvy M., t.j. riadneho preukázaného titulu. K tvrdenému zrušeniu a vyporiadaniu spoluvlastníctva však došlo v dávnej minulosti pred vznikom EKN parcely a jej zápisom na list vlastníctva. V tom čase neexistovala parcela EKN vytvorená ROEP-om, ale parcela PKN zapísaná v pozemkovej knihe, a preto bol súd povinný aplikovať také hmotné právo a také evidencie pozemkov, ktoré platili ku dňu reálnej delby v prírode. V čase reálnej delby v prírode v roku 1943 bola namiesto parcely Z. parcela č. XXXX., kde však podľa vyjadrenia obce K. a PKN vložky 145 spoluvlastníci parcely W. do parcely Z. zapracovaní neboli. Táto prešla v ROEP-e na základe dokladu R I 12/1992 celá v 1/1 na M. K. a M. K.. Svedkovia na ohliadke potvrdili, že W. a P. V. užívali pokojne a nerušené reálne vydelenú parcelu, teraz E. aj vrátane časti, ktorá zasahuje do cesty. Delba v dávnej minulosti do roku 1950 bola titulom, na základe ktorého W. V. a P. V. nadobudli vlastnícke právo k parcele č. XXXX/X k.ú. K.. Dôkazom toho je dlhodobé hmotno-právne správanie sa W. V. a P. V. a jej potomkov, ako aj žalobcov, ktorí užívali, obrábali, brali úžitky a disponovali s touto spornou parcelou, pričom im v užívaní nikto nebránil. Uplynutím vydržacej doby od momentu delby sa W. V. a P. V. stali v hmotno-právnej rovine vlastníckymi nehnuteľnosťami. Spoluvlastníctvo bolo ďalej vedené len formálne, pretože bývalí spoluvlastníci nezosúladiť formálny evidenčný stav so skutočným reálnym hmotno-právnym stavom. Ďalej súd zistil, že na liste vlastníctva č. XXX sú vedení žalovaní 1/ a 2/ ako podieloví spoluvlastníci na základe ROEP-u a vyplýva to aj z vyjadrenia obce. PKN vložka č. XXX kúpnej zmluvy T. a listu vlastníctva č. XXX (reg.C), že žalovaní 1/ a 2/ na základe kúpnej zmluvy T. zo dňa 2. januára 1992 kúpili parcely č. XXXX/X vo výmere XXX m² a XXXX/X vo výmere XXX m². Napriek tomu sú na liste vlastníctve podľa registra E zapísaní ako podieloví spoluvlastníci v 1 parcely o celkovej výmere 62 360 m². Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že zápis spoluvlastníctva na liste vlastníctva je len formálny a v prípade žalovaných 1/ a 2/ chybný. Preto bolo potrebné zosúladiť skutočného hmotno-právneho stavu vlastníckeho práva s formálnym stavom vlastníctva vedenom na liste vlastníctva. Navyše aj mapa EN a evidencia EN mala záväzný charakter, ktorý nebol rešpektovaný pri zápise parcely Z. na liste vlastníctva č. XXX. Z uvedených dôvodov žalobe vyhovel.

1.1. Opravným uznesením zo 4. marca 2016 č.k. 8C/56/2012-190 okresný súd opravil záhlavie rozsudku v súlade s ust. § 164 O.s.p.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/a-4/ rozsudkom z 28. marca 2017 sp.zn. 5 Co 340/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti, žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonané dokazovanie vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na § 387 ods. 2 CSP obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na

prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odvolatelia k veci samotnej neuviedli žiadne také skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijaté právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazovali žalovaní aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd uviedol nasledovné:

2.1. Podľa výpisu z pozemkovej knihy vložky XXX k parc. č. XXXX roľa, pasienok boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností pod radovým číslom 61 W. V. a pod radovým číslom 75 P. V. W. V. svoj podiel 1 získal titulom dedenia po Q. V. čo vyplýva zo zápisu v pozemkovej knihe dňa 10. marca 1927. P. V. nadobudla podiel 1/96 k predmetnej nehnuteľnosti na základe kúpno-predajnej zmluvy danej v Čadci dňa 14. novembra 1937, zapísané v pozemkovej knihe pod radovým číslom 75 dňa 22. novembra 1937. Medzi podielovými spoluvlastníkmi zapísanými v pozemkovej knihe vo vložke č. XXX k parc. č. XXXX roľa, pasienok došlo k reálnej del'be nehnuteľnosti, čo vyplýva jednak z výpovede žalobcov, výpovede svedkov a zo spisového materiálu Okresného súdu v Čadci sp.zn. 8C/641/91. V zmysle identifikácie parcel Geodézie Žilina, pobočka Čadca zo dňa 16. februára.1990 pozemno-knižnej parcele č. XXXX zapísanej v PK vložke č. XXX pre k.ú. K. zodpovedá v časti v evidencii nehnuteľnosti parc. č. XXXX/X.-pasienok o výmere XXX m² a parc. č. XXXX/X-ostatná plocha o výmere XXX m². Z geometrického plánu V. T. č. XXX/XXXX vyplýva, že CKN parc. č. XXXX/X o výmere 904 m² bola vytvorená z EKN parc. č. XXXX/X. Zo správy obce K. bolo preukázané, že parcela EKN XXXX/X nebola evidovaná predtým v PK, prvýkrát sa objavila po spracovaní ROEP-u, kde podľa porovnania starej pozemno-knižnej mapy a novovytvorenej mapy po ROEP-e bola prakticky prečíslovaná z PKN 2212 na parcelu EKN XXXX/X. Na základe vyššie uvádzanej reálnej del'by došlo k užívaniu vydelenej časti nehnuteľnosti parcely č. XXXX podielovými spoluvlastníkmi, a to W. V. a P. V. V užívaní uvedenej nehnuteľnosti podielových spoluvlastníkov nikto nerušil, neboli robené nároky na uvedenú časť nehnuteľnosti zo strany ostatných podielových spoluvlastníkov, resp. ich právnych nástupcov. K tvrdeniu žalovaných týkajúcim sa nemožnosti nadobudnúť vlastnícke právo na základe reálnej del'by zo strany podielových spoluvlastníkov, keďže žalobcovia mali záujem nehnuteľnosť odkúpiť, odvolací súd uvádza, že z vykonaného dokazovania pred okresným súdom vyplýva, že uvedená kúpna zmluva mala riešiť vzniknutú situáciu, a to zosúladiť stav skutkový v prírode so stavom právnym. Kúpna cena v uvádzanej kúpnej zmluve činila 1,- € a s uvedenou kúpnu zmluvou, ako aj kúpnu cenu súhlasili žalovaní 1/, 3/ a 4/.

2.2. Odvolací súd považoval rozsudok za preskúmateľný, obsahujúci náležitosti vtedy platného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Zo spisu vyplýva aj dodržanie ust. § 118 ods. 2 O.s.p., z ktorého dôvodu nedošlo zo strany prvoinštančného súdu k procesnému pochybeniu. Splnenie procesnej povinnosti predpísanej v ust. § 118 ods. 2 O.s.p. vyplýva z vedenia konania okresným súdom, zo zápisníc o pojednávaní, ako aj zo zápisnice o ohliadke miesta samého. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil naliehavý právny záujem žalobcov na určení vlastníckeho práva v zmysle vtedy platného ust. § 80 písm. c) O.s.p. za účelom zosúladenia skutočného hmotno-právneho stavu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti s formálnym stavom vlastníctva vedenom na liste vlastníctva č. XXX k parcele č. XXXX/X vo výmere XX.XXX m² s poukazom aj na tituly nadobudnutia uvádzaných podielových spoluvlastníkov k predmetnej nehnuteľnosti. O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu žalovaní podali dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnili nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 421 CSP. Namietali, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Namietali nesprávne skutkové zistenia súdov a podľa ich názoru k rozdeleniu nehnuteľnosti tak, ako to uvádza prvoinštančný aj odvolací súd nemohlo dôjsť, pretože v konaní nebolo preukázané, že by sa právní predchodcovia žalobcov a žalovaných akýmkoľvek spôsobom dohodli na reálnej del'be. Naopak, samotní žalobcovia potvrdili „oprávnenosť“ vlastníckeho práva žalovaných tým, že mali záujem nehnuteľnosť odkúpiť. To, že čiastočne žalovaní potvrdili, že časť pozemkov užívajú žalobcovia, ešte nepreukazuje, že došlo k reálnemu rozdeleniu tak, ako nesprávne konštatujú súdy oboch inštancií. Tento ich právny názor podporuje aj rozhodnutie Krajského súdu v

Banskej Bystrici, ktorý v rozsudku z 27. novembra 2007 sp.zn. 16 Co 229/07 uviedol: „Z rozhodnutia NS SR 1 Cz 66/82 vyplýva, že podľa súdnej praxe platnej na Slovensku do 1. januára 1951, nebolo treba k nadobudnutiu výlučného vlastníctva medzi spoluvlastníkmi v každom prípade písomnej dohody. Krajský súd však nemal preukázané, či, kedy a akým spôsobom by bolo malo dôjsť k reálnemu vyčleneniu spornej časti parciel do výlučného užívania žalobkyne, a či došlo najmä k dohode nielen čo do užívania, ale aj čo do vlastníckeho práva. Žalobkyňa neuviedla, z ktorých okolností by sa dala vyvodíť dohoda o delbe nehnuteľností s vlastníckymi účinkami“ (R č. 911/32 Zb. NS Československej republiky). Žalovaní v danej veci zastávajú rovnaký názor, že žalobcovia nepreukázali, že došlo k dohode o delbe sporných pozemkov. V zmysle konštantnej judikatúry SR nie je možné preukázať vlastnícke právo iba svedeckými výpoveďami, navyiac v konaní boli výpovede rozdielne, teda v prospech aj v neprospech jednotlivých strán konania. Tiež poukázali na to, že súdy mali žalobu zamietnuť aj z dôvodu, že žalobcovia mali správne žalovať o určenie vlastníckeho práva a nie že nehnuteľnosti patria do dedičstva, pričom poukázali na rozhodnutia Okresného súdu Čadca sp.zn. 10 C 35/2012, 4 C 6/2014.

3.1. Dovolatelia v ďalšej časti dovolania namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu považujú za prekvapivé, ktoré nemohli objektívne z postupu súdu predpokladať. K mnohým ich tvrdeniam sa súd pred ukončením dokazovania zákonom predpísaným spôsobom nevyjadril, čím im odňal možnosť konať pred súdom. Odvolací súd sa k ich argumentom uvedeným v odvolaní v odôvodnení svojho rozhodnutia takmer vôbec nevyjadril; takýto postup súdov oboch inštancií je neprijateľný a týmto postupom im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Táto vada konania znamená porušenie ich základného práva na spravodlivý proces, ktoré zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov a čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný, nepreskúmateľnosť spôsobuje jeho arbitrárnosť, ktorá porušuje základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Aj keď právna úprava (ust. § 387 ods. 3 CSP) umožňuje odvolaciemu súdu odôvodniť svoje rozhodnutie skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, aj toto ustanovenie však treba vykladať a aplikovať tak, aby bolo v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 Ústavy SR) a aj s princípmi práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 12 Ústavy a aj právom na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru). Z týchto dôvodov žiadali napadnutý rozsudok spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a opravným uznesením zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie alebo napadnutý rozsudok odvolacieho súdu „zmeniť a žalobcov zaviazat' na náhradu trov konania v celom rozsahu“.

4. Žalobcovia sa písomne vyjadrili k dovolaniu žalobcov, dovolací súd však na ich vyjadrenie neprihliadal, pretože bolo podané po uplynutí súdom určenej lehoty na podanie vyjadrenia k dovolaniu (§ 436 ods. 3 CSP).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava prípustnosti dovolania. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť

dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

8. Žalovaní podľa obsahu dovolania vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

8.2. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

8.3. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

8.4. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

8.5. Pokiaľ žalovaní namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

8.6. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

8.7. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské

práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľov, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

9. Zároveň dovolací súd pripomína, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Pokiaľ odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak ako to bolo aj v posudzovanej veci, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok (1 Cdo 171/2016, 2 Cdo 117/2016, 3 Cdo 127/2016, 4 Cdo 176/2016, 5 Cdo 1294/2015, 6 Cdo 148/2016, 7 Cdo 52/2016).

9.1. Najvyšší súd sa už v minulosti zaoberal procesnou situáciou, v ktorej sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi jeho rozhodnutia a len doplnil argumentáciu súdu prvej inštancie; túto situáciu analyzoval najvyšší súd z hľadiska možnosti vydania tzv. nepredvídateľného rozhodnutia odvolacieho súdu. Dospel pri tom k záveru, že pokiaľ sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinštančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím prekvapivým (viď R 56/2012). Pri prijímaní týchto záverov vychádzal najvyšší súd z toho, že pre rozhodnutie vo veci samej boli určujúce skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd argumentačne nijako nespochybnil, nezmenil a stotožniac sa s nimi, len doplnil. Obdobne možno pre účely daného dovolacieho konania uviesť, že ak sa odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku v plnom rozsahu stotožní so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a odkáže na dôvody jeho rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP), znamená to, že sám priznáva určujúci význam pre rozhodnutie tomu riešeniu právnych otázok, ku ktorému pred ním dospel už súd prvej inštancie, a na ktorom založil svoje rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ sa odvolací súd v takom prípade dotkne aj (ďalších) otázok majúcich z pohľadu záverov súdu prvej inštancie len doplnjúci alebo spresňujúci význam, nejde o otázky relevantné z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, a to preto, lebo rozhodnutie súdu chápané ako jeden celok (spolu s prvoinštančným rozhodnutím) na komentovaní, argumentačnom doplnení alebo spresnení skorších riešení súdom prvej inštancie nespočívalo. Nie všetko, čo v takom prípade a v danej procesnej situácii uvedie odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku, znamená vždy riešenie právnej otázky. V tom-ktorom individuálnom prípade môže ísť len o vysvetlenie širších súvislostí prejednávanej veci, odkaz na prax iných súdov, prípadne „dovysvetlenie“ toho, čo mal na mysli súd prvej inštancie.

9.2. Pokiaľ dovolatelia namietali nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť dodáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

9.3. Obdobne prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo

26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

10. Žalovaní v dovolaní uviedli, že prípustnosť ich dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Otázkou relevantnou z hľadiska tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 221/2017). Ak dovolateľ odôvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

11. Povinnosť špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd podľa názoru dovolateľov odklonil - „rozhodol v rozpore s označeným rozhodnutím krajského súdu a okresného súdu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), znamená okrem iného povinnosť bližšie konkretizovať rozhodnutie (rozhodnutia) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu pričiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

12. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd (inak by totiž neprípustne konal a rozhodoval ako súd tretej inštancie) a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

13. V danom prípade sa žalovaní v dovolaní nestotožnili so skutkovými zisteniami a právnymi úvahami odvolacieho súdu, podali kritiku jeho právnych záverov a polemizovali so spôsobom riešenia viacerých otázok, ktorým sa odvolací súd podľa názoru dovolateľov odklonil od „judikatúry“. Ich dovolacia argumentácia ale v jednotlivostiach a aj komplexne nedáva podklad pre posúdenie, či skutočne došlo k nimi tvrdnému odklonu, lebo žalovaní v dovolaní náležite nezadefinovali právnu otázku, ktorej sa mal týkať odklon odvolacieho súdu a neoznačili žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, poukázaním na ktoré by doložili, že skutočne došlo k nimi tvrdnému odklonu.

14. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

15. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaných odmietol, a to v časti namietajúcej procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP a vo zvyšnej časti podľa § 447 písm. f/ CSP.

16. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.